

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det vil jeg bestræbe mig på, det skulle vel også være muligt.

Der er en enkelt bemærkning, som udenrigsministeren kom med, som jeg godt vil have kræftet at jeg hørte rigtigt, for jeg mener faktisk, at udenrigsministeren sagde, at når man lavede de her samarbejdsaftaler, så havde man gode erfaringer, og man havde dårlige erfaringer, og man kunne i grunden ingenting vide om, hvorvidt det var de her samarbejdsaftaler, der havde medført de gode ting, men man kunne så heller ikke beskyldte samarbejdsaftalerne for, at det var gået værre i nogle lande. I det ene øjeblik siger udenrigsministeren dét, og i det næste øjeblik siger udenrigsministeren ligesom, at de her samarbejdsaftaler er sådan en slags garanti for, at så går det nok den rigtige vej.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi kan jo blive ved her indtil midnat, hvis vi skal misforstå hinanden hele tiden. Jeg sagde jo udtrykkeligt, at der er gode erfaringer, og jeg nævnte en række lande, og så sagde jeg, at man jo selvfølgelig ikke kan afgøre, om det er samarbejdsaftalerne, for det kan være mange andre elementer, men de har i hvert fald medvirket i den retning. Omvendt kan man jo heller ikke sige, at fordi man har haft samarbejdsaftaler, så er det gået dårligt i andre lande. Så det er ikke nogen garanti, men det giver os en løftestang til at gå ind og diskutere situationen i et land med landet. Det havde man ikke, hvis ikke man havde en samarbejdsaftale.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om tilbage-trækning af EU's krav til WTO-medlemslande under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren.

Af Rune Lund (EL) m.fl.

(Fremsat 10/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Beslutningsforslaget er ligesom det efterfølgende, B 9, som vi også får fornøjelsen af i dag, en genfremsættelse af et beslutningsforslag, der var til første behandling den 25. november 2004. Nu er der jo altså ikke sket noget nævneværdigt mellem den 25. november 2004 og nu, og derfor var der såmænd ikke rigtig nogen grund til at diskutere det nu, men det har man altså ønsket.

Det er regeringens holdning, at B 8, forslag til folketingsbeslutning om tilbagetrækning af EU's krav til WTO-medlemslande under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren, bør afvises af de samme grunde som dem, vi gav den 25. november 2004, fordi der heller ikke er sket nogen ændringer på de her områder inden for WTO-forhandlingerne.

Det må indledningsvis understreges, at EU's udspil i GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren ikke er rettet mod naturressourcen vand, men alene mod forsyningen heraf. Det vil sige, at EU alene har fremsat ønske om en markedsadgang for udenlandske virksomheder til at udføre vandforsyning og spildevandsrensning, og for god ordens skyld skal det bemærkes, at alle tilbud og krav i forhandlingerne løbende er oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Jeg vil gerne understrege principperne i GATS-aftalen, der fastslår, at det er op til det enkelte land selv at bestemme, hvad der skal være offentlige ydelser, og hvad landet ønsker at private skal udføre. Det vil sige, at et medlemsland, herunder et udviklingsland, ikke gennem GATS-forhandlingerne og GATS-aftalen kan tvinges til at liberalisere f.eks. vandforsyningssektoren. Dette princip er vi helt enige i.

Landene kan frit vælge at afspejle og opretholde nationale udviklingspolitiske instrumen-

ter som f.eks. public service-krav, subsidier til forsyningsvirksomheder m.v. EU's krav om markedsadgang vil således ikke underminere de pågældende landes råderum. Det vil fortsat være op til det enkelte land selv at definere den markedsadgang, som man ønsker at give udenlandske virksomheder, men – og det er den afgørende pointe, som EU's krav afspejler – man kan ikke beslutte kun at lukke op for virksomheder fra udvalgte lande. Lukker man op for andre lande, så skal man lukke op for alle lande, og så må det være almindelige principper, der gælder.

Dertil kommer, at åbning af visse landes markeder for vandforsyning faktisk kan medføre betydelige effektiviseringsfordele internt i de pågældende lande.

Endvidere kan EU's krav om markedsadgang ses i sammenhæng med FN-målsætningen om halvering af andelen af mennesker i den fattige verden uden adgang til rent drikkevand i 2015. Skal 2015-målene indfris, vil det pålægge en række lande en så betydelig investeringsbyrde, at den kun kan klares ved at tilskynde til privat finansiering.

Endelig må det helt fundamentalt understreges, at en markedsåbning i henhold til GATS-aftalen skaber muligheder for, at virksomheder fra alle WTO-lande kan få adgang til markederne i de lande, der altså selv beslutter at lukke op for udenlandske virksomheder. Hvis de ikke træffer den beslutning, kan der ikke lukkes op. Men lukker man op, kan man ikke kun lade virksomheder fra udvalgte lande få adgang, og det vil jo så i det tilfælde, hvor man lukker op, give nye muligheder også for danske virksomheder, der potentielt vil kunne udnytte Danmarks meget stærke position på bistandsområdet som adgangsplatform til en rolle som aktør inden for vandforsyningssektoren, hvor vi jo præcis også har meget dygtige virksomheder.

Kl. 17.30

Jeg vil derfor på regeringens vegne afvise beslutningsforslaget om tilbagetrækning af EU's krav til WTO-medlemslandene under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er rigtigt, at forslaget har været drøftet for ikke så lang tid siden, men jeg vil alligevel bemærke, at når vi har genfremsat forslaget, er det jo, fordi vi faktisk synes, at man gør sig en række

erfaringer med privatisering af vandforsyning, f.eks. i Filippinerne og andre steder, hvor det har vist sig, at nogle af de store franske firmaer, som jo har været meget stærkt medvirkende til, at EU har lagt så meget vægt på at komme igennem med det her krav om at man skal liberalisere vandforsyningen, ikke løser de her opgaver særlig tilfredsstillende.

Man kan godt stille sig selv spørgsmålet: Hvorfor er det så magtpåliggende for EU at fokusere på åbningen af det her marked, som jo er et marked, som helt klart har et meget vigtigt socialt og sundhedsmæssigt indhold? Jeg synes måske nok, at det er lidt underligt, at det skulle være særlig vigtigt for EU, medmindre det er hensynet til nogle store franske multinationale koncerner, der har været afgørende.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo de her sædvanlige konspirationsteorier, der kommer derovrefra. Det er ikke af hensyn til den franske vandforsyningssektor, at den danske regering synes, at det er udmærket, at man, hvis man åbner for markedet, åbner for alle. Det er jo præcis for at undgå, at der kun åbnes for f.eks. vandforsyningsselskaber fra ét land.

Men har man først åbnet for ét land – det er åbenbart gjort dårligt i Filippinerne, men jeg kender ikke den sag – giver det jo mulighed for, at regeringen kan lave en aftale med andre leverandører, fordi der er åbnet, og gør man det først over for Frankrig, betyder det også, at danske firmaer kan byde ind. Men det er stadig væk landet selv, der afgør, om det vil have fremmed investering ind.

Vi kan være enige om, går jeg ud fra, at der er et meget stort problem med vandforsyningen. Det er et utrolig stort problem, og det er et stigende antal lande, som får vanskeligere og vanskeligere ved at sørge for en normal, ja, bare en daglig vandforsyning til deres borgere, og der er store områder af verden, ikke mindst i Afrika, hvor man dagligt skal gå meget langt for at hente vand.

Det vil jo være en god idé, at de får effektiviseret og forbedret vandforsyningen. Om det så skal ske med private eller med offentlige midler, afgør landet selv.

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Ja, det afgør landet selv, men jeg synes nu, at man også skal se de her GATS-forhandlinger og EU's udspil i sammenhæng med, hvad det er for nogle projekter, som f.eks. Verdensbanken er indstillet på at støtte. Det er jo præcis nogle projekter, som handler om, at de skal vælge markedsbaserede løsninger, og som også lægger op til at understøtte private virksomheder, som går ind i vandforsyningen i et uland. Det er altså den private, den markeds-mæssige løsning, der understøttes her, og ikke en kollektiv offentligt ejet løsning.

Det synes jeg faktisk set i sammenhæng med det her EU-forslag er en meget dårlig ting, og jeg kan i grunden ikke rigtig forstå, hvorfor man ved GATS-forhandlingerne skal pålægge nogle ulande, i tilfælde af at de måtte være indstillet på at lave aftaler, at skulle åbne op over for alle de økonomiske interesser, der kan være.

Jeg kan simpelt hen ikke se anden fornuftig forklaring på det her forslag, end at de, som har lobbyet for det, har fået deres vilje, og det er nu ikke konspirationsteori, at store franske multinationale selskaber udøver lobbyvirksomhed i EU.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jeg helt enig i, det accepterer jeg heller ikke. Pointen er, at hvis man har åbnet for markedsadgang, dvs. for private, skal det også være med privat konkurrence.

Jeg kan ikke se andet end, at hvis det viser sig, at franske firmaer får for mange penge ud af det og leverer for dårlig forsyning, har landet mulighed for at lave en aftale med andre firmaer, der leverer en bedre forsyning til en lavere pris. Det er jo præcis hele pointen, at man har mulighed for, hvis man åbner, ikke at være i lommen på ét forsyningsselskab, men kan skifte det ud, at man kan få flere ind. Det skulle alt andet lige – det er jo altså erfaringen – give lavere pris og bedre forsyning.

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så går vi til ordfører-rækken. Hr. Jens Kirk.

Jens Kirk (V):

Jeg vil gerne rose udenrigsministeren for hans gode gennemgang af, hvad den her sag drejer sig om, og jeg skal derfor undlade at komme

nærmere ind på det, da det er godt gennemgået, og kun sige, hvad Venstre mener, at det her drejer sig om.

Kl. 17.35

Man kan sige, at det er lidt mærkeligt, at Enhedslisten ikke ønsker, at EU skal bidrage til en liberalisering af vandforsyningen under de igangværende GATS-forhandlinger. Det er en rigtig dårlig idé, mener vi. Enhedslistens forslag vil jo konkluderet ud fra udenrigsministerens tale betyde, at det bliver meget, meget sværere for de allerfattigste mennesker i verden at skaffe sig rent vand. Realiteten er nemlig, at investeringer i at sikre rent vand i ulandene er en bekostelig affære. Derfor øges mulighederne for, at det sker, hvis der bliver investeret penge fra udlandet.

Jeg er bange for, at Enhedslisten her har svunget den ideologiske fane lidt for højt. I hvert fald kan vi i Venstre ikke støtte forslaget, fordi det betyder, at mange flere fattige ikke kan få rent vand. Forslaget er derfor direkte i strid med FN's beslutning om en halvering af andelen af mennesker i den fattige verden uden adgang til rent vand inden 2015.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Når man hører udenrigsministeren og Venstres ordfører, kan man undre sig over, at det her er et krav, som er rejst af EU ved GATS-forhandlingerne. Det burde jo være de fattige lande, der havde rejst det her krav, for det indføres udelukkende af hensyn til de fattige lande. Det synes jeg, hvis jeg skal være helt ærlig, måske er lidt langt ude, særlig når en række af de fattige lande klart har sagt, at de ikke ønsker det her. Det er altså noget, de vil gå imod i forhandlingerne. Så kan vi selvfølgelig se, om EU kan presse dem til det.

Jeg tror nu nok også, at hvis de her store koncerner, som det jo handler om, går ind og investerer i vandforsyning i et tredjeverdensland, vil formålet være at tjene penge. Jeg tror faktisk, at vandforsyningen var bedre tjent med, at vi opfattede det som en offentlig opgave, som vi i den rige del af verden godt kunne give noget støtte til, uden at private firmaer behøvede at tjene penge på det.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu skal jeg ikke komme ind på Enhedslistens tanker om det her emne, men de er i hvert fald

ikke idéforladte. Men jeg må nok sige, at de ideer, man har, ikke er særlig gode, for det har vel vist sig, at hvis vi skal fremme det i disse lande med den teknik, de har til det, vil der gå lang, lang tid, inden vi kan sikre den vandforsyning. Det her vil åbne op for, at man inden for en rimelig tid kan sikre, at der er rent vand til alle.

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er Enhedslistens synspunkter meget sjældent baseret på ideer løstrevet fra virkeligheden. Vores kritik af det med en liberalisering og privatisering af vandforsyningen i tredjeverdenslande er såmænd bl.a. baseret på, at vi har set en række eksempler både i Sydamerika og Asien på, at det faktisk er gået rigtig skidt, at vandet er blevet dyrere, og at forsyningen er blevet dårligere.

Når udgangspunktet er, at der skal tjenes penge på det, fører det i modsætning til Venstres ideologiske udgangspunkt ikke altid til, at man får det bedst mulige, men at man ofte får noget, der er skidt. Jeg synes da bare, at hvis det er hensynet til tredjeverdenslandene, som driver det her, hvorfor så ikke afvente, at de stiller kravet ved GATS-forhandlingerne, i stedet for at vi kommer med det? Man må jo gå ud fra, at de er i stand til at formulere nogle krav, som er i overensstemmelse med deres interesser.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu har vi i Venstre altid den opfattelse, at man skal lære af de fejl, man gør undervejs, og det tror jeg også at man vil gøre i den sag her.

Formanden:

Tak til hr. Jens Kirk. Så er det hr. Jens Peter Vernersen som ordfører.

Jens Peter Vernersen (S):

Det spørgsmål, vi diskuterer her i dag, blev jo diskuteret ganske kort tid før valget. Socialdemokraternes holdning var på daværende tidspunkt som nu, at vi ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Jeg forstår på forslaget, at Enhedslisten mener, at det er et problem, at der laves aftaler med WTO-lande om, at vandforsyningen skal libera-

liseres, og det er jo det, der er baggrunden for, at forslaget her fremsættes og behandles igen.

Jeg vil godt sige, at hvis man har været ude i et fattigt land og set, hvor langt de må bevæge sig bare for at få den mindste smule vand, hvilke problemer de har, så tror jeg, at man ved, at vand er liv. Det er det for mange mennesker dér. Derfor synes jeg, det er afgørende at få løst problemerne med vandforsyningerne.

Jeg synes også, det er vigtigt i de forhandlinger, som nu skal pågå, at EU ikke presser landene til at indgå aftaler. Jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke kommer i en situation, hvor landene skal betale den pris, at der skal liberaliseres, for at de kan få en aftale. Det synes jeg er afgørende, og jeg vil faktisk godt bede udenrigsministeren om at påse i de forhandlinger, som ministeren deltager i, at vi ikke bringes i den situation.

For Socialdemokraterne er der ikke nogen tvivl om, at vandforsyningen til landenes befolkninger er helt afgørende for både sundhed, vækst og velfærd. Det er selvfølgelig også afgørende, at det ikke er den udvikling, som vi har hørt om i de eksempler, som har været nævnt her tidligere i dag.

Kl. 17.40

Som sagt støtter vi ikke forslaget. Vi mener, at det er vigtigt, at vi hjælper disse lande, som mangler rent vand, og at man får gang i det. Sagen er jo, at de lande, vi taler om, jo ikke hidtil har kunnet løse problemet. Enhver, der bare har været inden for grænserne i sådan et land, ved, at det er en meget vanskelig situation, de står i. Det er ganske problematisk for disse lande.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er meget glad for, at hr. Jens Peter Vernersen understreger, at det her krav fra EU's side ikke skal være et krav, som man vil forlange at få igennem for at give nogle andre rimelige indrømmelser, f.eks. på landbrugsområdet, ved de her GATS-forhandlinger. Det er jeg meget glad for, og jeg håber, at der kan etableres et flertal for det i Folketinget, for så er en af skadevirkningerne i hvert fald væk.

Men der er en ting, jeg vil sige til hr. Jens Peter Vernersen: Det er ikke sådan, så vidt jeg har forstået i hvert fald, at det i dag er forbudt for et land i den tredje verden at lade private virksomheder investere i vandforsyningen, men her er der jo tale om, at EU går i offensiven for at sikre bedre betingelser for det.

Her er det bare, jeg siger, at jeg tror ikke ret meget på, at det skyldes dette hensyn til vandforsyningen i den tredje verden. Jeg tror, det skyldes hensynet til nogle store internationale koncerner, der allerede har demonstreret, hvilke konsekvenser det får, når de sætter sig på vandforsyningen.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jamen der er jo ikke nogen tvivl om, at hr. Per Clausen har et andet udgangspunkt i forhold til EU, end Socialdemokraterne og jeg har. Jeg synes, at det er et voldsomt alvorligt problem for en række lande, at de ikke har en ordentlig vandforsyning.

Jeg har altså også sagt, og det er der så også kvitteret for, at i det øjeblik, man går ind og forhandler det her, er det nok vigtigt, at det ikke bliver sådan noget for noget-forhandlinger. Og jeg synes, at udenrigsministeren godt kunne give en melding om, hvordan positionerne vil være i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo rigtigt nok, og det skal vi nok høre meget om frem til i hvert fald en gang i september måned, at EU mest eksisterer for at hjælpe tredjeverdenslandene og for at redde miljøet, og kan man også tjene nogle penge, så er det o.k.

Mit udgangspunkt er nok et andet. Jeg synes, det er vanskeligt at forstå, hvorfor det ikke er tredjeverdenslandene, der stiller det her krav, når det nu er af hensyn til dem, det skal indføres, men at det er EU, som efter påvirkning fra en række multinationale koncerner, stiller krav om det ved forhandlingerne.

Jeg forstår det bare ikke, for folk plejer da i en vis udstrækning at gøre det, de har en interesse i.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jo, men jeg synes, vi skal vende tilbage til hovedsynspunktet, nemlig om det er sådan, at man kan sikre vandforsyning til disse lande, som virkelig mangler ordentligt drikkevand, ordentligt vand, for at komme videre med deres udvikling. Det tror jeg faktisk er et hovedproblem. Enhver, der har været i sådan et land, ved, som jeg også sagde tidligere, at vand er liv, og derfor er det så vigtigt, at der bliver etableret vandforsyninger.

Formanden:

Tak til hr. Jens Peter Vernersen. Vil udenrigsministeren have en kort bemærkning nu?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er mere for at forkorte debatten, for når hr. Jens Peter Vernersen stiller et spørgsmål og kan få et svar nu, synes jeg lige så godt, han kan få det, så det ikke kører videre i debatten.

EU har bl.a. over for visse LDC'ere stillet krav om en liberalisering af vandforsyningen, men det er kun, hvis de i forvejen har åbnet deres markeder. Det har jeg også prøvet at sige i min diskussion med hr. Per Clausen, og det er altså pointen.

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så er det hr. Morten Messerschmidt som ordfører.

Morten Messerschmidt (DF):

Når jeg læser det her beslutningsforslag fra Enhedslisten, kommer jeg mest af alt til at tænke på de meningsmålinger, som man for tiden kan læse i tyske aviser fra det gamle Østtyskland, hvor ret store befolkningsgrupper drømmer sig tilbage til tiden under Sovjets beskyttende vinger. Godt nok var det et diktatur, hvor man ikke rigtig kunne sige sin mening, og hvor fattigdommen var stor, men det vigtigste af alt var, at fattigdommen var lige stor.

Lighedsdogmatikken i den sovjetiske tanke går igen i hele Enhedslistens forslag: Når visse lande har haft dårlige oplevelser ved en liberalisering, skal ingen lande have liberaliseringen. Det skal ikke være en mulighed, for privatisering er nu engang af det onde, og derfor skal det forbydes. Ja, kontrollerede staten blot hele vores økonomi, vort liv og hele levned, da vidste vi, hvad vi havde at rette os efter. Det er muligt, det ikke ville gå rigtig godt, til gengæld ville det formodentlig gå lige skidt for os alle sammen, og det er jo slet ikke så ringe endda. Mon ikke det er det tankegods, der i virkeligheden ligger bag det her forslag fra Enhedslisten!

Sagen er jo, at en lang række af disse lande ikke har kapital i de offentlige finanser til at sikre vandforsyningen til deres befolkninger. Normalt taler vi om, at op mod 2 milliarder mennesker ikke har en normal tilgang til vand. Hvis regeringerne i disse lande havde økonomisk mulighed for det, ville de formodentlig sikre deres befolkninger disse fornødenheder.

Kl. 17.45

Derfor er det tåbeligt at ville lægge hindringer i vejen for de lande, der ønsker en privat finansiering. EU's arbejde bygger jo netop her på frivillighed. Ønsker et land liberaliseringen, skal det ske frit og uhindret for enhver, men ønsker landet det ikke, er der intet til hinder for, at det måtte ske.

Det er i vores øjne i Dansk Folkeparti en helt fornuftig måde at liberalisere på. Kan landene klare sig, skal de naturligvis have lov til det, men ønsker de kapital udefra, så skal det ske på lige, frie og fair vilkår.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu havde jeg ellers tænkt mig, at jeg ikke ville trække debatten i langdrag, men når hr. Morten Messerschmidt nu tager det her udgangspunkt, så er jeg nødt til at spørge hr. Morten Messerschmidt, om han ikke medgiver, at Enhedslisten faktisk ikke har stillet forslag om, at EU skal arbejde for, at det bliver forbudt at privatisere vand på verdensplan.

Det har vi faktisk ikke stillet forslag om. Vi har stillet forslag om, at EU skulle holde op med at arbejde for, at det blev privatiseret. Det er ikke helt det samme. Vi vil altså ikke forhindre lande i den tredje verden i at løse det her problem, som de nu mener er bedst, på trods af de erfaringer der er.

Og så vil jeg bare sige, at når man nu har et problem med at få sikret vandforsyningen i tredjeverdenslandene, tror hr. Morten Messerschmidt så, at den bedste løsning på det er, at man får nogle firmaer ind, som går ind med henblik på at tjene penge på det her område, eller at man finder en løsning med offentlige penge, også gerne med støtte fra den rige del af verden, og på den måde får løst problemerne med vandforsyningen?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er helt obs på, at man i Enhedslisten anser det for et stort onde, at private kan tjene penge på noget, uanset hvilken effekt det måtte have for befolkningen, og at man ser det som et meget stort gode, at man kan lave en indkomstudligning ved at tage den vestlige produktion og give til de lande, der ikke har været i stand til selv at skabe en produktion.

Jeg ved udmærket godt, hvad det er for en dogmatik, der ligger bag Enhedslistens syns-

punkter, og jeg vil bare helt fredeligt erklære, at den opfattelse af situationen er vi i Dansk Folkeparti ikke enige i. Vi har faktisk den opfattelse, at hvis nogle lande ser en mulighed i at få finansieret nogle ressourceallokeringer ved private midler, synes vi, det er glimrende.

Vi synes, det er glimrende, at der er nogle virksomheder, der kan tjene penge på det her. Ikke hvis de tjener penge på bekostning af landene, men når det sker på frivillighedens basis, så er det jo godt. Jeg troede, at Enhedslisten også kæmpede for frihed og for lighed og for fair trade og alle de ting, som man ellers hører normalt i programtalerne, men det er åbenbart det modsatte, vi får præsenteret her i dag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan forstå på hr. Morten Messerschmidt, at det eneste, der kan få Dansk Folkeparti til at elske EU, er, når liberalismen får på alle kontakter. Så kan man godt lide EU. Tilbage til det indre marked og ikke noget som helst mere, så er Dansk Folkeparti glødende EU-tilhænger.

Det forstår jeg godt. Dansk Folkeparti synes i grunden, det er enormt godt, hvis rige multinationale franske firmaer tjener masser af penge på tredjeverdenslandene. Det er i hvert fald set i Dansk Folkepartis optik betydelig bedre, end at der skulle gå noget fra os til tredjeverdenslandene. Og så genkender vi jo Dansk Folkepartis politik over for den tredje verden og den politik, som regeringens samarbejde med Dansk Folkeparti har medført, ganske udmærket.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Men faktum er jo – og det må hr. Per Clausen jo også vide – at mange af de projekter, mange af de midler, som vi til hr. Per Clausens store jubelkastase giver i ulandsbistand, jo går til fuldstændig nytteløse projekter, fordi man har nogle fuldstændig uansvarlige politikere, ingen nævnt, ingen glemt, som fuldstændig nytteløst ser en logik i at kunne give mere i stedet for at kunne give til bedre projekter.

Vi i Dansk Folkeparti har faktisk en tiltro til, at de private firmaer har langt større samvittighed over for de penge, de forvalter, end den, som visse politikere i de enkelte parlamenter har, fordi man fuldstændig ansvarsfrit kan skrive skatteprocenten op. Næ, de private virksomheder har en ansvarlig virksomhedsførelse, og de ved, hvordan tingene skal køre.

Og så må jeg lige til sidst bemærke, at skulle det nu gå så galt, som hr. Per Clausen frygter, at den her private virksomhed fuldstændig skulle udsulte det enkelte land, vi taler om, jamen så kan man jo opsigte aftalen og finde et nyt firma, som vil indgå på mere humanistiske, eller hvad vi skal kalde det, vilkår.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er jo for så vidt tappert af hr. Messerschmidt, at han holder sådan en to ølkasser under fødderne-tale her klokken lidt i seks fredag eftermiddag. Nu fik den jo ikke for lidt på alle den her stribe af danske ulandprojekter, som er fuldstændig mislykkede. Jeg synes, det ville være meget rart, hvis hr. Messerschmidt bare ville nævne et par stykker af dem, for det er faktisk et område, Danmark har været meget dygtig på. Så kunne vi ikke lige få nævnt et par stykker af dem, når nu der er så mange?

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg føler mig ikke i stand til at nævne nogle konkrete projekter nu, men jeg kunne jo opfordre spørgeren til at læse Danidas årsopgørelse, så kunne spørgeren få en fornemmelse af, hvordan effektiviseringsprocenten er på de enkelte områder.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nå, er hr. Messerschmidt så enig i, at Danmark ligger fantastisk godt i OECD's vurderinger af effektivitet i bistandshjælp, eller er det bare et dokument, der er skubbet ind under sengen, fordi det ikke passer ind i krammet?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er bekendt med, at i de opregninger, man har blandt landene i OECD, ligger Danmark ganske pænt.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner (S):

Når hr. Messerschmidt udtaler sig så fuldstændig skråsikkert om, hvordan disse ulandsprojekter nu er nytteløse projekter, som der blev sagt, bygger det så på, at hr. Messerschmidt selv har været ude og kigge på det, for så kan jeg ikke forstå, at hr. Messerschmidt ikke kan huske,

hvad det var for nogle projekter, der var så dårlige.

Jeg må i hvert fald citere hr. Messerschmidt som en oplysning, men måske også som et spørgsmål. Hvis hr. Messerschmidt f.eks. havde været i Bolivia og set en række projekter, som vi har etableret i det land med store problemer, så ville hr. Messerschmidt vide, at det har været til stor gavn for befolkningen i det land. Og sådan har det også været andre steder. Det troede jeg dog hr. Messerschmidt anerkendte, også uanset politisk holdning.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kan til orientering for hr. Jens Peter Verner meddele, at jeg har været valgt siden den 8. februar og derfor ikke har deltaget i nogle af de rejser, som hr. Jens Peter Verner henviser til.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner (S):

Så må jeg sige, at så underer det mig da noget, at man kan udtale sig så skråsikkert om, hvordan det ser ud ude i verden, men altså det er måske en særlig force, man har, hvis man er valgt for Dansk Folkeparti og hedder hr. Morten Messerschmidt?

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg skal ikke afvise, der er visse forcer i den henseende, men altså det, som jeg henviser til, er den effektiviseringsgrad, hvoraf hr. Jens Peter Verner, hvis han ville læse årsopgørelserne fra bl.a. Danida, kunne se, at mange af de projekter og mange af de midler, som man har givet penge til, rent faktisk er relativt spildte ressourcer. Det er det, jeg henviser til.

Det, vi har sagt i forhold til det her beslutningsforslag, er, at en privat finansiering ofte har langt større ansvarsfuldhed over for de midler, der bliver brugt, fordi et privat firma nu engang over for sine aktionærer eller over for sin bestyrelse, hvad det måtte være, har en samvittighed for, hvordan pengene bliver anvendt, hvorimod politikere fuldstændig ansvarsløst kan opskrive skatteprocenten, hvis de ønsker at bruge flere.

Formanden:

Tak til hr. Morten Messerschmidt. Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Jeg vil gerne slå fast, at eftersom det her beslutningsforslag er en uændret genfremsættelse fra efteråret 2004, har vi i Det Konservative Folkeparti ikke ændret vores holdning til det her spørgsmål.

Vi kan således heller ikke denne her gang støtte forslaget om en tilbagetrækning af EU's krav til WTO-medlemslande under GATS-forhandlingerne om liberalisering af vandforsyningssektoren. Og jeg vil endnu en gang gerne lige gennemgå vores argumenter for den beslutning.

Først og fremmest er det let at få øje på en række fordele, der efter vores opfattelse er forbundet med EU's krav om liberalisering af vandforsyningssektoren. Det drejer sig om både humanitære og økonomiske fordele. Ser man på det humanitære område, vil en liberalisering af vandforsyningssektoren alt andet lige medføre store forbedringer efter vores opfattelse i leveforholdene i verdens fattigste lande.

En åbning for privat finansiering af vandforsyningen, kan man forestille sig vil medføre, at det i større omfang vil være muligt at sikre rent drikkevand til alle i verdens fattigste lande. Det er et vigtigt skridt i retning af 2015-målsætningen og i et område, hvor man selvfølgelig bør gøre en indsats.

Hvis man gennemfører en liberalisering af vandforsyningssektoren, vil det betyde mærkbare bedringer i levevilkårene for mennesker i den tredje verden, og alene af den grund bør man arbejde for det. De humanitære fordele ved en markedsåbning er efter vores opfattelse således til at få øje på.

Samtidig er der selvfølgelig også økonomiske fordele forbundet med en liberalisering af vandforsyningssektoren. Hvis der åbnes for helt nye markeder, vil det betyde mere samhandel, større konkurrence mellem de forskellige virksomheder og øget vækst til følge.

Det afgørende i den sammenhæng er naturligvis, at alle lande har samme adgang til de nye markeder. Det vil også betyde økonomiske fordele for danske virksomheder, som forhåbentlig vil kunne gøre sig gældende på de potentielle markeder.

Derudover er det jo, som flere også allerede har været inde på, op til det enkelte land, om de ønsker at liberalisere vandforsyningen eller ej. Der er ikke nogen, der tvinger landene til at liberalisere, det vil sige, at EU's krav om lige mar-

kedsadgang ikke på nogen måde krænker de enkelte landes selvbestemmelse. Der er blot tale om en mulighed for – en mulighed for – at private firmaer kan varetage vandforsyningen. Det vil, som tidligere nævnt, betyde bedre leveforhold for befolkningen i det pågældende land, og det vil være et skridt på vejen mod 2015-målsætningen.

Heller ikke denne gang kan vi derfor støtte beslutningsforslaget. Samlet set mener vi, at GATS-aftalen medfører en række fordele, og at aftalen er en vigtig del i bestræbelserne på at fremme international samhandel og udveksling af ressourcer og i arbejdet for at forbedre levestandarder i verdens fattigste lande.

For os at se kan man ikke ignorere de mange fordele af både økonomisk og humanitær art, som aftalen medfører, og vi støtter derfor ikke forslaget.

Formanden:

Tak til fru Helle Sjelle. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre afviste også sidste gang, forslaget blev behandlet, det her forslag. Vi mener sådan set ikke, der er sket noget nyt siden, og vi afviser derfor forslaget igen.

Når det er sagt, synes vi, at hvis der skal åbnes for den private vandforsyning, så er det vigtigt, at det gælder for alle lande, og derfor er vi enige i de grundprincipper, der ligger i det. Men det er også klart, at der naturligvis ikke bør være et pres fra EU's side på udviklingslandene i form af, at »hvis ikke I gør det, så får I heller ikke noget andet«.

Det er klart, at det selvfølgelig er hovedproblemet i forbindelse med de her forhandlinger, hvor der eventuelt kan være forskellige interesser. Derfor synes jeg, at hvis Enhedslisten overhovedet ønsker at arbejde videre med det, så kan man prøve at gå ind i nogle af de her forhandlinger og så se, hvad det egentlig er, der sker i dem. Hvem er det, der fremsætter ønskerne om det? Er det sådan, at Enhedslisten har ret i, at det ikke er noget, landene ønsker?

Det føler jeg mig ikke overbevist om. Men så kan vi måske tage en diskussion videre på et lidt mere sagligt grundlag, end der nødvendigvis ligger i det her beslutningsforslag med al respekt for Enhedslistens arbejde.

Jeg kan på en måde godt dele Enhedslistens bekymring, hvis det er sådan, at hele den offent-

lige sektor »overgår til det private«. Det er vi i stand til på vores niveau. Der er jeg ikke så bekymret for række liberaliseringer, men det er jo rigtigt også at understrege, som jeg tror er den grundlæggende tankegang i Enhedslisten, at vores samfundssystemer og velfærdssystemer er bygget op på, at der har været en stor offentlig kontrol, at det er det offentlige, der har arbejdet med de her sektorer i vores lande, og det har jo ført til noget godt.

Men jeg vil foreslå, hvis Enhedslisten ønsker det, at vi arbejder videre med det i udvalget, hvis der er noget særligt Enhedslisten vil have belyst. Herunder kan vi måske også få nogle konkrete eksempler på, hvor det er, det er gået så galt, og så må vi så se, om der er noget, vi kan lære noget af.

Yderligere kan vi gøre det, at vi prøver at kigge på den udviklingsbistand, der nu er ved at udvikle sig i EU, for der er jo kommet en ny udviklingskommissær, og det kan jo godt indebære, at der er kommet andre prioriteringer. Personligt har jeg i hvert fald ikke fulgt, hvad der er sket fra den tidligere kommissærs arbejde og så til nu.

Men jeg ved i hvert fald, at den tidligere kommissær, som jo var en dansker, lagde meget vægt på netop denne her type af udviklingsbistand, altså til veje og vandforsyning, og hvad ved jeg, og derfor kan det måske være interessant og se den udvikling, der er i EU på de her områder i et samspil med de her forhandlinger. Det kunne måske være en konstruktiv vej at komme videre med det her forslag på, hvis Enhedslisten synes, det er en god idé.

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær. Så er det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

SF's udgangspunkt er, at det selvfølgelig er helt afgørende, at det er det enkelte land selv, der bestemmer, hvordan det vil have organiseret sin forsyningssektor, i det her tilfælde vandforsyningssektoren, om det er offentligt ejet eller privat ejet, eller det er andelsejet for den sags skyld, eller om det er en kombination.

KL 18.00

Det, er så er vigtigt her, er, at når man bevæger sig sådan på det helt overordnede plan, så kan man jo sagtens sige, som der også er blevet argumenteret for fra udenrigsministerens side, at det her jo ikke bliver til noget, medmindre det

enkelte land selv vælger at åbne sit marked på det her område. Og så skal der vel være nogen spilleregler? Ja, selvfølgelig skal der være nogle spilleregler.

Men vi lever jo ikke i den bedste af alle verdener. Vi lever i en verden, hvor der er nogle, der er magtfulde, hvor der er andre, der er magtesløse, og nogle, der har noget magt, men ikke tilstrækkelig magt. Det er faktisk problemet.

Og en af vores bekymringer med hensyn til de her krav i GATS-forhandlingerne er, at EU vil bruge dem som en handelsvare i forbindelse med landbrugsområdet under WTO. Vi er bekymrede for, at EU med de krav, der er stillet her, sætter nogle modkrav op over for de krav, som ulandene har på landbrugsområdet. Vi ved, at ulandene har fået løfter, men ikke noget konkret endnu, og så siger EU: Jamen o.k., så stiller vi modkrav her.

Det synes vi faktisk ikke er en fair måde at arbejde for ordentlige og gennemskelige og rimelige og retfærdige regler på internationalt plan på. Vi har det ikke sådan, at vi siger, at der ikke må være private penge i vandsektoren, det er ikke vores holdning, og vi går også ind for, at der er spilleregler.

Men det, jeg virkelig mangler i hele det her spørgsmål om vandforsyningssektoren og GATS-forhandlingerne, er nogle vurderinger af, hvad det er for nogle mulige gevinster, der er for ulandene. For nu er det blevet sagt adskillige gange heroppefra, at det vil være en fordel, at man får privat kapital ind, fordi der er store problemer med vandforsyningen. Men det er ikke sikkert. Det er jo faktisk ikke sikkert, at det argument holder stik, når man kommer lidt dybere ned i materien.

Der er faktisk mange ulande, som har organiseret vandforsyningen på en ganske fornuftig måde. Det, de vil stå over for, er nogle meget store virksomheder, fordi de fleste firmaer på det her område er meget store. Jeg synes ikke, at det er helt indlysende, at man kan sige, at EU i sine krav har sikret, at de firmaer ikke bare går ind og tager den bedste del af markedet, eller har sikret, at de ulande, der måtte åbne op, også hvis det er helt frivilligt, faktisk har mulighed for at stille nogle rimelige krav, f.eks. krav om, at vandforsyningen så også når ud til de fattigste i det pågældende land.

Så jeg vil sige, at med al den usikkerhed er vores udgangspunkt altså, at EU bør gå på retræten på det her område og under ingen omstændigheder bruge det som en handelsvare i

forbindelse med åbningen af markedsadgangen på landbrugsområdet.

Udenrigsministeren sagde i sit indlæg, at hvis et land åbner og er utilfreds med en leverandør eller en investor, så kan det jo bare finde sig en anden investor. Ja, sådan er det i den bedste af alle verdener, men sådan er det ikke nødvendigvis, hvis man sidder i et uland – et af de mindst udviklede lande eller et af de andre ulande – for der er det altså ikke så enkelt, at man bare kan sige: Ud med jer! Nu tager vi en anden.

Det handler også om, hvorvidt man overhovedet har kapaciteten til det her. Det er dyrt at skifte en entreprenør eller en leverandør ud med en anden leverandør. Det ved vi såmænd selv herhjemme fra, og jeg synes ikke, at man skal have forfærdelig meget fantasi for at forestille sig, hvordan det er i et afrikansk land.

Jeg har faktisk i adskillige afrikanske lande oplevet særdeles velorganiseret vandforsyning, men det har været på det niveau, hvor man kan sige, at de store virksomheder ikke har ret meget interesse i det, for de har hovedsagelig interesse i store projekter med masser af volumen. Men det er ikke sikkert, at det er den bedste vej frem for de fattigste af udviklingslandene, måske heller ikke for de knap så fattige af udviklingslandene.

Hvis man virkelig går ind i den vurdering, så synes jeg, det vil være interessant at få det belyst. Hvis man ser det med ulandenes øjne, hvilken udvikling og hvilke regler på det her område vil de så have størst gavn af? Det er egentlig den belysning jeg synes det er vigtigt at få på det her område.

Det er muligt, den ligger i nogle af de mange, mange, mange bilag om GATS, vi har fået i Europaudvalget, men det står i hvert tilfælde ikke fuldstændig lysende klart for mig, at der rent faktisk er lavet den vurdering, at den er åbent tilgængelig, også for ulandene, og at man har bedt dem om at reflektere over den og vurdere den.

Formanden:

Tak til fru Anne Grete Holmsgaard. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Kl. 18.05

Per Clausen (EL):

Hvis der kan komme det ud af denne debat om dette forslag, at vi i udvalgsarbejdet og det videre arbejde kan få en grundig og seriøs behandling af de forhandlinger, der foregår omkring

GATS, og hele tiden kan følge nøje med i, hvad der sker, så vil det efter min mening være en vigtig pointe, ikke bare af demokratiske grunde, fordi det er vigtigt, at der også er folkelig indsigt i det, der rører sig i de her forhandlinger, men vel også fordi vi måske på en eller måde kan være med til at påvirke nogle ting.

Jeg opfatter det på den måde, at udenrigsministeren også er indstillet på at arbejde for, at EU ikke bruger det her som sådan en slags pression. Nu skal man selvfølgelig måske passe på med at overvurdere den danske udenrigsministers indflydelse i EU, men det vil vi selvfølgelig følge op på.

Jeg synes da også, at et andet interessant element, der har været inde i debatten, har været diskussionen af, om man faktisk kunne få foretaget nogle seriøse analyser af, hvad det er, der skal til, hvis nu udgangspunktet er at skabe de bedste betingelser for vandforsyning i tredjeverdenslandene. Jeg vil da gerne sige, at vi ikke er nervøse og bange for at gå ind i en åben debat om det og få lavet nogle ordentlige analyser af, hvad der er brug for. For jeg er faktisk meget enig med fru Anne Grete Holmsgaard i hendes påpegning af, at det, der kan være problemet ved at få store koncerner ind på det her område, er, at deres modeller tit vil være meget anderledes end de modeller, man har brug for i tredjeverdenslandene.

Men hvis man kunne få de to ting ud af det, er det da godt nok, og det synes jeg vi skulle prøve at bruge udvalgsarbejdet til at arbejde lidt videre med. Jeg har jo indset, at sandsynligheden for, at det her forslag bliver vedtaget i denne folketingssamling, nok er forholdsvis begrænset. Det synes jeg så til gengæld er ærgerligt, fordi jeg faktisk synes, at det er et problem, at EU har fremsat de her krav om en liberalisering af vandforsyningssektoren over for 72 lande fra meget fattige områder i Afrika osv.

Jeg synes stadig væk, at man skal være meget, hvad skal man sige, positivt indstillet over for, hvad der driver EU, hvis man ikke godt kan se, at der bag ved det her nok grundlæggende ligger et ønske om at hjælpe en håndfuld europæiske virksomheder med at vinde markedsandele. Og det, der så er problemet, tror jeg, er, at kombineret med mange andre ting vil det her nogle steder føre til privatisering, og andre steder vil markedsgørelsen så blive uddybet og fastlåst.

De erfaringer, der så er med privat vandforsyning, er relativt nye i de fleste lande. Det er

først inden for de seneste ti år, at den store offensive på kommercialisering af det her område er sat ind. Det, jeg kender til, er, at man i de senere år i en række fattige lande har set meget bitre erfaringer med udlicitering og privatisering af vandforsyninger. Det er steder som Bolivia, Argentina og Filippinerne, hvor liberalisering har ført til prisstigninger, fald i kvaliteten og ringere adgang til rent vand for den fattige del af befolkningen.

Næsten uanset hvor på kloden der er foretaget store liberaliseringer, har det også ført til store protester fra befolkningens side. Det hænger sammen med højere priser, lavere vandkvalitet og dårligere arbejdsforhold for de ansatte i sektoren, og det har så, så vidt vi ved, været konsekvensen af privatiseringen.

Jeg kan så forstå på nogle af de borgerlige ordførere her i dag, at det i virkeligheden forholder sig helt omvendt, og at det fører til den store lyksalighed, når man privatiserer og liberaliserer. Det må være muligt at få nogle af disse fremragende eksempler frem i en åben debat, så vi kan træffe de efterfølgende beslutninger på et mere oplyst grundlag. Det vil vi i hvert fald lægge meget vægt på.

Så vil jeg bare til allersidst sige to ting:

Den ene er, at man siger, at landene selv skal bestemme, og det er jeg fuldstændig enig i. Enhedslisten har faktisk ikke tænkt sig, at det danske Folketing skulle bestemme, hvordan de organiserer vandproduktionen i Indien – jeg tror heller ikke, vi ville komme langt med at forsøge på det – så det er ikke det, vores forslag handler om. Vores forslag handler sådan set om, at EU skal holde op med at stille krav om, at det skal privatiseres og liberaliseres.

Den andet er, at man selvfølgelig godt kan sige, at de bare kan sige nej, og det kan godt være, jeg har læst i de forkerte aviser og set de forkerte tv-stationer, men jeg har altså fået det indtryk, at de der forhandlinger, der foregår i GATS-regi og WTO, ikke altid er præget af det store demokrati og den store hensyntagen til de fattige og små lande. Det kan godt være, jeg har misforstået det, og at alting går enormt venligt og sympatisk for sig, men jeg tror nu nok, at der indimellem udøves lidt pression på folk og på lande, og derfor er det måske ret afgørende, at EU ikke ligesom skiber sig ind i et projekt, der handler om at øve en eller anden form for pression i denne sammenhæng.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. *(Op-hold)*. Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om fastsættelse af en dato for afskaffelse af EU's eksportsubsidier og andre handelsforvridende subsidier på landbrugsvarer.

Af Rune Lund (EL) m.fl.

(FremSAT 10/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Kl. 18.10

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Forslagsstillerne ønsker, at EU fastsætter en dato for afskaffelse af EU's eksportsubsidier og andre handelsforvridende subsidier på landbrugsvarer inden marts 2005. Inden marts 2005? Vi har den 29. april 2005 i dag ... nå.

Jeg kan godt forstå forslagsstillernes sigte med disse ønsker. Derfor var regeringspartierne også medforslagsstillere på forslag til vedtagelse nr. V 12 af 5. november 2003, hvori der bl.a. står, at regeringen arbejder for, at en øget liberalisering af handelen med landbrugsvarer sikres, bl.a. igennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, herunder især eksportsubsidier, et ambitiøst tempo og en balanceret afvikling af den samlede landbrugsstøtte under hensyn til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og udviklingslandenes landbrugsproduktion.

Lad mig igen slå fast, at regeringen støtter, at der i EU så vel som i WTO snarest muligt fastsættes en dato for afskaffelse af både eksportsubsidier og andre eksportstøtteformer, som